

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 89

Číslo: 40

4. října

Cena: 7 Kč

EKUMENICKÁ RADA CÍRKVÍ K SOUČASNÉMU VZTAHU STÁTU A CÍRKVÍ

Ekumenická rada církví v ČR s lítostí a se značným znepokojením vzala již před několika měsíci na vědomí zprávu o ukončení práce parlamentní komise pro narovnání hospodářských vztahů mezi státem a církvemi. Mrzí nás, že několikaletá náročná práce zástupců státu i církví byla opět zmařena.

V současné době jsme velmi znepokojeni tím, že se nedořešený vztah státu a církví objevuje i při volební kampani, přičemž jsou zkreslovány doposud nezpochybňované historické skutečnosti, stejně jako i doporučení a vyjádření expertů, se kterými vládní i parlamentní komise pro narovnání hospodářských vztahů spolupracovaly a využívaly je pro svá jednání.

Členským církvím ERC leží na srdci budoucnost našeho státu a hodlají se účastnit všeho, co je pro občany tohoto státu prospěšné a dobré. Předpokladem pro takovou službu však musí být jistota, že náš stát je státem právním, ve kterém nelze zkreslovat údaje a data pouze na základě momentální poptávky. S lítostí konstatujeme, že vyostřenost předvolební kampaně a stranické soupeření, ve kterém lze jen těžko skrývat osobní ambice jednotlivých aktérů, v nás posilují vědomí, že právu a spravedlnosti se přisuzují pouze role služebné a účelové.

Církve Ekumenické rady si uvědomují problémy společnosti v době hospodářské krize a jsou ochotny k dialogu. Na druhou stranu si uvě-

domují zodpovědnost za ty, kterým slouží. Velkou pomocí a ziskem pro celou společnost je každý odpovědný a poctivý občan naší vlasti. To vícenásobně platí v době, v níž přibývá různých rodinných krizí, duševních chorob, depresí, závislostí stejně jako i ponižování důstojnosti člověka nebo povyšování lži na úroveň běžného prostředí jednání mezi lidmi. Církve ERC znovu opakují, že nehodlají hromadit majetek, ale budou jej využívat pro další rozvíjení práce potřebné pro celou společnost. Takové službě však brání současný stav, kdy narovnání hospodářských vztahů mezi státem a církvemi bylo zastaveno. Církve jsou nyní opět účelovým využíváním a účelovou interpretací údajů některými stávkami před celou společností téměř do pozice nepřátel, do pozice, se kterou ostatně mají z dob totalitního režimu mnoho zkušeností.

Zůstáváme dále připraveni k serióznímu dialogu a hledání řešení. Odmitáme, aby problematika vyrovnání státu a církví byla znovu používána propagandistickým způsobem v politickém boji.

Zároveň vyznáváme, že více než majetek je pro nás věrnost Ježíši Kristu, Pánu církve. Proto nebudeme pro dialog se státem užívat stejných metod, jaké jsou vůči nám dnes z některých stran uplatňovány. Historická zkušenost nám dává jistotu, že režimy odcházejí, zatímco Kristus zůstává a s ním i jeho lid.

Praha 12. 9. 2009

MINIMOUDRA

O NAVONĚNÉ ZDECHLINĚ REKLAMĚ

Jistě jste ji viděli. Atraktivní a zábavná podívaná, dobrý způsob, jak zahájit neděli. Na obrazovce vidíte auto s kaskadérem, psa na skateboardu, valčího se tučňáka... Znamení doby. No jasně. Je atraktivnější a zábavnější hledět na blbosti než na sebe a do sebe. A navíc v neděli. Pomni, abys den sváteční světil přece znamená začít neděli modlitbou, vyznáním svých hříchů a pokornou prosbou o odpuštění. Uznejte, copak je na tom zábavného?

Všimněte si, jak plíživě a nenápadně média jako nové náboženství vytěšňují nárok jednoho z Božích přikázání: milý člověče, hled' na oltář TV obrazovky a ne na stůl Páně. Jak zahajujete neděli vy?

O RESTAURACI SLOV

Klišé I.

O čase volna lidé říkají, že potřebují "dobít baterky". Snad to módní hloupé slovní klišé z pusy nevychází aspoň lidem víry. Člověk tak sebe

přirovnává k mrtvým, neživým věcem, strojům, robotům. Ale copak jsme přístroj, počítač nebo CD přehrávač? Copak je člověk na baterky a na elektrický proud? Jsme přece živým lidským stvořením k obrazu živého Boha. Nepotřebujeme dobít baterky, ale spíš nabýt zastlaného vědomí, kým jsme a komu patříme. Jsme-li na někoho napojeni, pak přece na Boha - důvěrou, modlitbou, láskou.

Klišé II.

Někdy dáváme zase mrtvým věcem a přístrojům lidské vlastnosti. Dokonce navýsost pouze lidské. Říkáme třeba: kleknul mi mobil. Znamená to, že přestal fungovat. Není na příjmu. Paradoxně platí, když klekne člověk, že teprve fungovat začíná a je na příjmu. Na příjmu Božím. Klekáme? Nebo "kleká" už jen náš mobil?

P. S. Ve Vysokém nad Jizerou nepřehlédněte klekátko našeho prvního patriarchy Karla Farského.

Jana Šilerová

Ratolesti ve Vápenné

Tradiční letovisko letních dětských táborů ožilo letos navíc také bujarým skotačením malých dětí. Poslední prázdninový týden na chatu do Vápenné přijely celé rodiny. Malých dětí od deseti měsíců do pěti let dorazilo šest, dospělých dvakrát víc. Organizátorky původně plánovaly jednoduše strávit jeden prázdninový týden pospolu, ale nakonec jim z toho vznikly dva paralelní programy, jeden pro malé děti, druhý pro jejich rodiče. Postavily se tak tváří v tvář úkolu oddělit malé ratolesti od jejich větvíček – rodičů. S tím se lehce vypořádali zdatní animátoři, kteří svou nápaditostí a vitalitou pozornost dětí hravě odlákali. Danielovou jámou lvou byl sice bazén, okolo kterého děti celý den kroužily, ale jejich strážní andělé byli díky našim modlitbám bdělí a od této i od jiných nástrah děti ochránili.

Možná si teď říkáte, že jsme si to my, rodičové, dokázali moc pěkně zařídit, že jsme své děti nechali někomu na starost a pak si pohodlně užívali léta na horách. Ale ne, i rodiče čekaly tvrdé překážky, v podobě ožehavých témat, např. o rozdílech mezi ženami a muži, o tom, co nám dávají naše děti nebo o tom, co by nám pomohlo v upevňování víry v našich rodinách. Zvláště poslední téma přineslo své květy. Teď musíme ještě zapracovat na jejich proměně v plody.

Ne, že by rodičové zanechali děti po celý den napospas rozverným animátorům. Děti společně s organizátory, animátory i rodiči vytvořili společenství, ve kterém jsme se společně modlili, stolovali a také se nebáli vyrazit do blízkého okolí. A právě v písni při dětských modlitbách (ranních a podvečerních) měly děti často největší zážitek, když si zachřestily a zatančily pěkně do rytmu. A večerní pohádky v podání animátorů pro ně už byly jen třešničkou na dortu, podobně jako pro rodiče a animátory meditativní večerní modlitby se zpěvy z Taizé a biblickými čteními.

Pro nás všechny se pak třešničkou může stát plánované podzimní setkání. A pokud setrváme ve směle jistotě a radostné naději (Ž 3,6) a dá-li Pán, sejďeme se znovu za rok. Děkujeme vám, organizátoři a animátoři, za zajištění skvělého programu a prostejovské náboženské obci za podporu a záštitu. Děkujeme, Pavle, za všechna ta vynikající a častá jídla, která jsi nám připravil. Děkujeme, Hospodine, za krásné počasí. Děkujeme, dobrý Ježíši, že jsi byl po celou dobu s námi. Zřetelně jsme cítili tvou přítomnost.

(ik)

ÚVAHA KE SVÁTKU KNÍŽETE VÁCLAVA

„Ne moc ani silou, nýbrž mým duchem, praví Hospodin zástupů.“

Za 4,6

Sestry a bratři, v čase svátku 28. září se zamýšlíme nad postavou knížete Václava, která spojuje nás křesťany různých vyznání. Je současně živým státním a národním symbolem.

Obraz tohoto českého vládce z dávné minulosti je vykreslován legendami i uměleckými díly od středověku až po dnešek. Křesťanský kníže Václav nás i dnes inspiruje, ale vyvolává také otázky. Snažil se jednat prozíravě, moudře, smířlivě. Tento jeho nenásilný postoj a úsilí o pokoj i za cenu ústupků bývá spatřován jako jeho politická slabost. Na druhé straně souzní s biblickými motivy vyzývajícími k dohodě, smíru a pokoji s druhými. Přes veškerou moudrost a opatrnost nakonec byl stejně Václav násilím odstraněn. Václavův příběh byl záhy pochopen jako příběh Ježíšova

učedníka a svědka. Ukazuje na náročný úkol žít hodnotami Ježíšova učení v době, kdy jsou uplatňovány ve společnosti a politice zcela jiné způsoby jednání. I když tyto způsoby založené na převaze lidské moci a síly zajistí krátkodobý úspěch, přesto životu oddanému Kristovu evangelium patří budoucnost.

Svatováclavská tradice svým křesťanským obsahem i vlasteneckými akcenty sehrála častokrát a sehrává dodnes kladnou úlohu. Nelze však přehlédnout, že s touto tradicí je spojeno i určité riziko, kterým je zneužití náboženství k politickým a mocenským cílům. To se stalo v době nacistické okupace naší vlasti důrazem na Václavovu loajlnost k říši. Ale podobně byla zkreslena osobnost mistra Jana Husa a husitská tradice zase jiným totalitním režimem. I kladné náboženské tradice se mohou bohužel stát nástrojem sloužícím politickým zájmům. Evangelium však zůstává svo-

bodné a svrchované nad všemi politickými a stranickými programy, neboť má univerzálně všelidský charakter.

Jeden ze starobylých kostelů s románskými základy označených Václavovým jménem patří Církvi československé husitské. Je to kostel sv. Václava Na Zderaze v Praze 2 – Novém Městě. V září letošního roku je tomu 80 let, kdy byl po obnově znovu otevřen a slouží svým účelům. Dokládá, že václavská tradice byla od počátku živá také v naší církvi.

V naší novodobé husitské církvi v návaznosti na středověký utrakvismus a katolický modernismus je svátek 28. září součástí liturgického kalendáře. Svátek je pro nás příležitostí k uvědomování si hlubokých křesťanských i národních kořenů a výzvu k modlitbám za naši zemi a stát.

Tomáš Butta
patriarcha
Církve československé husitské

Na školní téma 2

Jak se dovídáme z denního tisku, budou si školy stanovovat osnovy pro vyučování samy.

Nepracuji ve školství, nemám o věci přehled, ale mrazí mne z této informace v zádech. Dost dobře si to nedovedu představit.

Na druhé straně si říkám, proč bychom neměli této situace využít. Školy si například samy vybírají učebnice z pestré nabídky, která existuje.

Tato myšlenka mne napadla, když jsem si po delším čase otevřela a podrobně prostudovala Spisarovu učebnici pro střední a vysoké školy z roku 1933.

Jedná se o úvod do studia Nového zákona. Je to velice stručné, přehledné, moderní a bezkonfesní. Nadbytečný je snad jenom obrázek olivy. Tu naši mladí určitě už viděli – ať už někde ve Středomoří – nebo s olejem v samoobsluze.

A tak si tak myslím, což takhle tuto útlou publikaci znovu vydat a nabídnout ji školám, aby ji zařadily do svých osnov.

Je tam opravdu všechno, co by mladý vzdělaný člověk měl vědět, a to ať už je věřící či nikoliv.

Jindřiška Kubáčová

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písma svatého. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Biblii. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)
Sijónská hora byla opěvována jako sídlo velikého Krále.

Ž 48,1-4

Také Nový zákon mluví o Bohu jako králi.

Mt 5,35; 18,23-35; 22,1-10;
1 Tm 1,17

***

Mesiášské naděje

Po zániku říše judské se objevily naděje na nového panovníka Davida typu, který vysvobodí svůj lid a znovu sjednotí ostatky Judy a Izraele. Tento zachránce, spasitel byl v průběhu času označován někdy jako pastýř, jindy jako kníže nebo král – Mesiáš.

Ez 37,21-25

Naše české slovo Mesiáš vzniklo z řeckého Messias, které je překladem hebrejského Mášíjah, t.j. Pomazaný. Pomazání olejem bylo součástí obřadu, kterým byli do svého úřadu uváděni jak kněží, tak králové. "Pomazaný Hospodinův" byl titul izraelského krále. Tak byl za krále pomazán Saul i David.

Ex 29,1-7; Lv 4,3-5;
1 S 2,10; 24,7; 2 S 22,51;
1 S 10,1; 1 S 16,1-13

Mesiášské naděje měly různou podobu. Zpočátku to byly představy převážně pozemské a politické – panovník z Davidova rodu přemůže nepřátele a Izrael se stane světovou říší.

Ž 72; Za 9,10

Proroci od 8. století dále přinesli do obrazu ideálního krále nové duchovní rysy. Mesiáš dostává jméno Immanuel, t.j. S námi Bůh; bude to divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti a Vládce pokoje. Tento Mesiáš nebude vládnout zbraněmi a politikou, ale právem a spravedlností. Bude naplněn nadpřirozenou mocí, bude prodchnut Hospodinovou bází, ujme se nuzných a pokorných, přemůže nepřátele dechem svých úst a obnoví ráj. Tyto představy sice připomínají Davidovce (proutek z pařezu Jišajova), ale přesahují hranice pouhého lidství.

Iz 7,14; 9,1(2)-6(7); 11,1-9

Podobný obraz kreslí i další proroci – Mesiáš se narodí v Betlémě, městě Davidově, rozšíří Boží pokoj do dálav země.

Mi 5,1(2)-4(5) – srv. L 2,11

Postava Mesiáše dostává nové rysy u dalších proroků. Mesiáš bude mít jméno "Hospodin spravedlnost naše" = přijde s ním i smíření s Bohem a odpuštění. Mesiáš vezme na sebe hříchy lidu – bude to trpící Boží služebník; tak jej předpovídal Druhý Izajáš.

Jr 23,5-6; Iz 53. kap.; 55,4-5

Při nastolení své říše je Mesiáš představován jako král pokoje.

Za 9,9

V Ježíšově době, kdy byla Palestina pod nadvládou Říma, byly mesiášské naděje živé jak u náboženských před-

stavitelů, tak v lidových vrstvách. Nový zákon píše o Ježíši jako Mesiáši nesčetněkrát. Kraličtí místo slova Mesiáš (až na několik výjimek) užívají slovo Kristus. (To je přepis řeckého slova Christos, a to je překladem hebrejského Mašíjah.) My se na titul Mesiáše podíváme do evangelí: Herodes se ptá velekněží a zákoníků, kde se má Mesiáš narodit, když do jeho paláce přijdou mudrci.

Mt 2,4

Simeon a Anna v chrámě, když tam rodiče přinesli malého Ježíška.

L 2,21-38

Lidé uvažovali o Janu Křtiteli, není-li on Mesiáš. – Kněží a levitě se ptají Jana Křtitele, je-li Mesiáš.

L 3,15; J 1,20-25

Ondřej říká svému bratrovi Šimonu Petrovi: „Nalezli jsme Mesiáše.“

J 1,41

Ježíš se ptá svých učedníků, za koho jej zástupy pokládají. Petr odpovídá: „Za Božího Mesiáše.“

L 9,18-22

Ježíš se ptá farizeů, co si myslí o Mesiášovi.

Mt 22,41-46

Z těch, které Ježíš uzdravil v Kafarnaum, se ozýval křik, že Ježíš je Mesiáš.

L 4,41

Texty vybrala:
Jiřina Kubíková
(pokračování příště)

Z kazatelského plánu

18. neděle po svátcích svatodušních

Téma: Neboť tvé je království i moc i sláva na věky

Nemá smysl prosit někoho, kdo nemůže našim prosbám vyhovět. O tom věděl starý Izrael ze zkušenosti exilu a touto zkušeností naplnil své žalmové zpěvy. O tom ví nový Izrael ze zkušenosti s Ježíšem Kristem, jenž je dokonalým zjevením Boha, který miluje své stvoření a ve svém Synu mu dává možnost záchrany. Jen v království, jemuž nebude konce, je skutečný život. Jen v moci, která žádnou jinou mocí nemůže být ohrožena, a jen ve slávě, kterou žádná jiná nezastíní, je jistota toho, kdo se od Ježíše naučil modlit. Prosby modlitby Páně proto končí vyznavač Kristův nadějí v toho, jemuž byla dána veškerá moc na nebi i na zemi.

Vstup: Ž 50,1-6

Tužby:

2. Za jistotu své víry a z ní vzešlých nadějí, tužeb a očekávání...

3. Abychom všichni svými prosbami se obraceli v důvěře k tomu, kdo jediný je ve své lásce a moci může vyslyšet...

Epištola: Zj 7,9-17

Evangelium: J 18,33-37

K obětování: L 10,23-24

K požehnání: Fp 4,19-20

Modlitba:

Je velikou milostí být u jednoho stolu s tebou, jemuž byla dána veškerá moc na nebi i na zemi. Oslavil ses mezi námi, Kriste Ježíši, mocí své slitovné a odpouštějící lásky. Buď za to veleben. Oslavil ses evangeliem svého života i smrtí na kříži. Buď pochváleno tvé jméno. Oslavil ses vzkříšením svým a životem po Boží pravici. Buď ti dík náš za naději, že se budeme smět podílet na tvé věčné slávě. Amen.

Vhodné písně: 295; 40 nebo 296; 313

Nad Písmem

NEBOŤ TVÉ JE KRÁLOVSTVÍ I MOC I SLÁVA J 18,33-37

„Mé království však není odtud,“ odpovídá Ježíš Pilátovi na jeho dotaz. Odkud je jeho království?

Ve filmu Muži v černém hledají dva agenti galaxii. Netuší, jak ji mohou nalézt, jak najít galaxii na Zemi? A tak stojí u hvězdařských přístrojů a rokují a diskutují, ale my diváci, co už film známe, tak víme, že Galaxie je přívěšek na krku strakatého kocoura. Vtip je v tom, že když se k přívěšku kamera přiblíží a my nahlédneme zblízka, tak vidíme, že to je skutečná galaxie, skutečný život, vesmír, kde v různých souřadnicích krouží správně seřazené planety, a kdybychom kameru oddálili, tak zas uvidíme přívěšek na krku kocoura.

Každý z nás má takovou svou galaxii, svůj vesmír, který nám připadá neskonalé důležitý a který také důležitý je, máme-li zde opravdu každý své místo a máme-li zde opravdu každý rozmnožit své konkrétní hřivny.

Když se letos v Den UFO v rozhlasové relaci ptali asi desítky renomovaných vědců, zda se domnívají, že existuje mimo naši planetu život, všichni sdělili různými slovy naprosto totéž: „Ale to by byla hrozná pýcha myslet si, že ne. Je-li vesmír nekonečno, tak musí být tolik životů a jejich forem, že o tom nemáme ani zdání.“ Jinými slovy: tolik přívěšků na kocourově krku. A stejně to všechno bytí má jednoho jediného jmenovatele a tím je tvůrce.

Tvůrce skrytý za závěsem tajemství, jehož roušku nám poodhrnul v osobnosti svého Syna. Vše, co jest, je Božím královstvím a vše to náleží i Synu. „Mé království však není odtud,“ říká Ježíš Pilátovi. Ježíšovo království je v Bohu. A Bůh obsáhne všechny galaxie, všechny vesmíry. Všechna místa, o nichž nemáme potuchy a ani se o nich nikdy nedozvíme. Bůh v moci a ve slávě, který se nám zjevil v Kristu. A Ježíš Kristus před námi předestřel Boží království jak krajkový šál na kanapi. „Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli vypořadovat; ani se nedá říci: 'Hle je tu' nebo 'je tam!' Vždyť království Boží je mezi vámi.“ (L 17,20-21)

Boží království, Boží říše se vlamuje do té naší říše všude tam, kde jsme vykoupeni ze svého osobního strachu a sebestřednosti a uschnopnění v nadhledu víry ke konání skutků milosrdenství pod Boží režii. Podle Božího scénáře.

Je mořská pláž, na té pláži písek, na tom písku rodiny a každá si staví svůj hrad. A každá si ho hájí před těmi, co si žijí svůj jiný příběh a běží přes ten jejich příběh do svého moře. Obrovský labyrint, obrovská mozaika a přitom harmonie chuti, řečeno s mistrem kuchařem, jsme-li v Božím království. Pak najednou srdcem vidíme, komu je co třeba, kudy jít, kde se zastavit a kde naopak někomu uhnout. A není to tak, že my to Boží království vytváříme. Je

to tak, že je vytváří Kristus v našem srdci, když se jím necháme vést. Je skvělé mít podíl na Božím království. Je skvělé se probudit z virtuální reality svých mozků do Boží reality řízené srdcem poslouchajícím Pána.

Marta Silná

Tvé je království i moc i sláva. Děkujeme ti, že's nám to dal poznat. Děkujeme ti za modlitbu tvého Syna, která je jako mapa kudy se ubírat a kam, jak oddělit důležité od nepodstatného, jak si zamilovat svůj denní chléb a dobrý skutek a poděkovat za to, že jsme té hodiny nepodlehli zlému. Všechna poznání světa jsou dovršena poznáním, že tvé je království, tvůj jsem i já, tvá jsem i já, moje děti a moje kočka a děti souseda i ryby na Kamčatce. A nikoho z nás nešidíš. Kéž tě milujeme aspoň z dáli tak jako ty nás, tobě budiž vzdána chvála, Bože. Amen.

DVA BUDOVATELE NAŠÍ CÍRKVE

7

Dokončení z minulého čísla
Při této příležitosti nabízí mu Římskokatolická církev prostřednictvím dr. Cinka, zplnomocněnce olomouckého arcibiskupa dr. L. Prečana, návrat do jejich řad s tím, že bude přijat zpět i jako biskup. K datu 10. srpna 1924 ve shora zmíněné Kronice římskokatolické kuželovské farnosti nacházíme tento zápis: „Čtème, že Gorazd Pavlík, rodák z farnosti přestupuje z Československé církve do církve pravoslavné. Je věřící člověk, proto opouští církev bezvěrců a lidí svedených. Kéž by pokračoval a brzo se vrátil do církve katolické a s sebou přivedl všechny, kteří snad pro jeho slova a příklad opustili pravou církev Kristovu.“ Gorazd se nyní snažil co nejdříve najít vhodné řešení svízelné situace jak pro něho, tak pro jeho příznivce. Po poradách s biskupem Dositejem, zmocněncem srbské pravoslavné církve, a biskupem Sawatijem, je uzavřena dohoda, že Gorazd se spojí s Českou náboženskou pravoslavnou obcí v Praze, aby se pravoslaví v českých zemích sjednotilo. Přičemž Sawatij bude podléhat patriarchátu cařihradskému a Gorazd srbskému až do dohodnutí obou patriarchátů. Biskup Gorazd bude zatím spravovat církev na Moravě. Jenže dne 13. září 1924 obdržel od biskupa Sawatije dopis, v němž mu oznamuje, že ho nemůže pověřit správou církve na Moravě, dokud nepředloží propouštěcí list od srbské církve. Další jeho osudy, jakož i pravoslavné církve v Československu nejsou předmětem tohoto článku. Závěrem třeba uvést, že biskup Gorazd byl popraven nacisty dne 4. září 1942 v Praze v souvislosti s atentátem na zastupujícího říšského protektora K. Heydrycha, neboť posledním úkrytem vykonavatelů atentátu - čs. parafitistů, byl pravoslavný chrám sv. Cyrila a Metoděje na Resslově ulici v Praze. Po 2. světové válce byl Matěj Pavlíkovi - Gorazdovi prezidentem Československé republiky udělen

dne 20. října 1945 "Československý válečný kříž 1939" - in memoriam "v uznání bojových zásluh, které získal v boji za osvobození Republiky Československé z nepřátelského obsazení". V jeho rodné obci Hrubé Vrbce byla dne 22. června 1946 odhalena na jeho rodném domě pamětní deska a v roce 1992 vybudován pravoslavný monastýr adaptací vykoupeného domu č. 167, kde se nyní nachází památník biskupa Gorazda a malá kaple, v níž se konají bohoslužby každou neděli a o pravoslavných svátcích, i když nikdo v širokém okolí není pravoslavného vyznání, jsou zde jen římskokatolíci a příslušníci Českobratrské církve evangelické. V roce 1987 byl Gorazd Církví pravoslavnou kanonizován jako světec. Po svém příchodu do Brna se Karel PAVLÍK začíná věnovat především předměstím: Židenicím, Juliánovu a Černovicím, které dosud spadaly do náboženské obce Brno. Spolu s důvěrnickým církevním sborem dosahuje v r. 1927 jejich osamostatnění a současně je zvolen ustavenou radou starších duchovním správcem náboženské obce Židenice a posléze schválen diecézní radou v Olomouci a zemským úřadem v Brně potvrzen. V letech 1924 až 1931 byl členem sněmovního hospodářského výboru v Praze a dlouhá léta i členem diecézního finančního výboru. Roku 1926 je jmenován inspektorem čs. náboženství na obecných a měšťanských školách a později i na středních školách Velkého Brna a náboženských obcí brněnské a části olomoucké diecéze. Dále byl po celá léta členem okresního školního výboru v Brně za ČČS a členem disciplinární komise Zemské školní rady v Brně. Zasadil se posléze o vybudování Chrámu Spasitele v Židenicích na Karáskově náměstí v r. 1936, který byl r. 1988 prohlášen za kulturní památku. Do té doby se totiž bohoslužby konaly v židenickém kině Slavie. Po rozpadu Československa

přenechává dne 1. května 1939 své místo br. Ottovi Wohlaufovi-Veleckému (který přišel z Bratislavy, kde byla naše církev zrušena), stává se zde pomocným duchovním a zůstává dále učitelem náboženství a inspektorem. Působí také jako pomocný duchovní v Kuřimích a zároveň koná ještě bohoslužby v širokém okolí. Dne 1. července 1950 odchází ze školských služeb do penze a zůstává ještě v církevních službách. Protože během let se počet židenické náboženské obce rozrostl, zasazuje se ještě o zřízení samostatné náboženské obce v Brně-Černovicích v r. 1952 (zahmující Líšeň, Podolí, Slatinu a Komárov) a stává se jejím opět prvním farářem. Je to již jeho třetí založená náboženská obec. KNV mu současně dává souhlas k opětovnému vyučování na školách. Na definitivní odpočinek odchází 1. července 1953 a předává černovickou náboženskou obec svému nástupci Zdeňku Svobodovi. Umírá 4. ledna 1958. Církev se s ním rozloučila, za velké účasti věřících, duchovních, brněnského biskupa, jakož i evangelického faráře a široké veřejnosti, dne 8. ledna v Chrámu Spasitele a v brněnském krematoriu pak dne 9. ledna také jménem laických kolegů a spolupracovníků prof. dr. Vladimír Stupka. V necírkevní oblasti se Karel Pavlík angažoval především ve "Spolku pro zřízení reálného gymnázia v Brně Židenicích", jehož byl spoluzakladatelem a předsedou téměř do konce svého života.

V roce 2005 byl Statutárním městem Brno, Radou městské části Brno - Židenice jmenován "Osobností městské části Brno - Židenice" - in memoriam, "za významnou pastorační činnost v dobách rozvoje prvních obcí Církve československé, za osobní angažmá pro stavbu Chrámu Spasitele a důležité nasazení se ve Spolku pro zřízení reálného gymnázia v Židenicích".

Jarko Pavlík

Před 585 lety zemřel Jan Žižka z Trocnova a Kalicha

Jan Žižka pocházel z jihočeského Trocnova. Své postoj si vytvářel v prostředí svobodné nebohaté zemanské rodiny, kterou musel obhajovat proti rozpínavosti Rožmberků. Jeho bezperspektivní odboj ho nakonec po roce 1400 vedl k odchodu z Trocnova. Před osudem psance ho uchránila milost krále Václava IV., v jehož službách se stal jedním z velitelů pražské posádky. Další zkušenosti nabýval ve vojenských službách v Polsku - v r. 1410 se předpokládá jeho účast v bitvě u Grunwaldu ve službách polského krále proti řádu německých rytířů. Po návratu do Čech znovu vstoupil do královských služeb. Jeho životní názory ovlivnilo kázání Jana Husa, jehož se stal horlivým posluchačem. Po roce 1419, když se husitská revoluce projevila v plné síle, stal se jedním z jejích nejrozhodnějších zastánců. Žižka sám

však nebyl ideolog a v podstatě mu bylo cizí "hádání" kněží. Zemanský původ a střízlivý rozum ho předurčily k praktické obraně husitství. Svým smýšlením zastával pozice středu. Za vlastní přijal program čtyř pražských artikulů. V dalších letech prokázal, že jeho postoje byly nadřazeny různým politickým zájmům, a tak se v čele husitských vojsk obracel jak proti přímým nepřátelům, tak proti těm, kteří krajními názory rozvraceli hnutí uvnitř.

Jako skutečně vyspělému strategovi bylo Žižkovi jasné, že musí vytvořit nový typ vojska i nový typ svazku společně bojujících měst, tzv. obcí polem pracujících. Nutnost nepřetržitě bojové pohotovosti si od samého začátku revoluce vyžadovala stálé vojenské jednotky. Jelikož však naprostá většina bojovníků nikdy nevlastnila ani koně, ani zbroj, bylo třeba vytvořit účinnou obranu zejména proti útokům těžké jízdy nepřítel. Tuto funkci převzala u husitů vozová hrabba, která navíc umožňovala lehkému dělostřelectvu palbu z největší blízkosti. Po odražení útoků těžké jízdy následoval zpravidla rychlý přechod do protiútoků s podporou lehké jízdy, a především pečoty. Využívaly byly upravené zbraně přirozené prostým lidem, jako okované cepy, sudlice a další, ale podstatné bylo nasazení palných zbraní. V Žižkovi ztratilo celé husitské hnutí schopného organizátora a geniálního vojevůdce, jehož válečné umění proslavilo jeho jméno, ale zároveň se stalo obávané široko po Evropě. Jak velká byla Žižkova autorita v jeho polním vojsku, ukazují slova Starého letopisu českého: "A jeho lid přijal jméno sirotci, jako by jim zemřel otec."

Dráža Krchňáková

(red)

Z teologické konference

V nově opravené budově Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy konala se ve dnech 17. a 18. září teologická konference, určená pro vikáře a duchovní do pěti let služby s heslem "Jsme jedno tělo v Kristu, jeden druhému sloužíme" Ř 12,5. Apoštolova idea církve - těla Kristova a jeho vzájemné služebnosti odrážela se v organizaci konference. Zahájili ji bratr patriarcha dr. Tomáš Butta - představitel církve a děkan prof. dr. Jan B. Lášek - představitel fakulty. Slovem Božím posloužili bratr dr. Tomáš Butta v teologicky sevěřeném výkladu (Ř 12,5), navečer bratr vikář Mgr. Daniel Majer ve svědecky laděném kázání a nazířící sestra farářka Mgr. Sandra Zálabová v promluvě s důrazy na teologickou ekologii. Přednášky pronesli dr. Zdeněk Kučera, profesor UK Husitské teologické fakulty v Praze a UHK - Pedagogické fakulty v Hradci Králové - představitel teoretického poznání, a bratr biskup ThDr. Petr Šandera - reprezentant církevní správy. Ke slovu přišli bratr proděkan HTF doc. dr. Jiří Vogel, spravující studijní záležitosti, a

ředitel Úřadu Ústřední rady ČČSH dr. Jiří Vaníček, pečující o zajištění církevní kybernetiky; na konferenci vystoupily i sestry Mgr. Vladimíra Mráková a Mgr. Lenka Nováková, jejichž úkolem je podpořit výkon duchovní péče a sociální práce. V diskuzích vystoupili mladí profilovaní teologové bratři a sestry Mgr. Skočdopole, Pliska, Bujna, Smetana, Zálabová (a další) i vikářky/ři s dlouholetou praxí Mgr. Kučerová, Adamová, Mlýnek (a další); o otázkách duchovního života v obcích vystoupily i sestry s bohatými životními zkušenostmi Skořepová a MUDr. Čermáková. Hovořilo se o prohloubení a obnově liturgického života, studiu, promyšlení církevní organizace, aby odpovídala současným potřebám, i o církevní píli a kázání. Podněty budou vyhodnoceny a věcně projednány; církevní veřejnost bude o tom zpravována. Konferenci byl po celý první den přítomen bratr patriarcha, druhý den bratr biskup brněnský. Přípravu, organizaci a moderování provedli členové naukového odboru

Úřadu ÚR ČČSH prof. Zdeněk Kučera a Mgr. Vladimíra Mráková. Vzájemná spolupráce a podpora fakulty a církve i jejích různých složek fungovaly v pohodě a v pozhřebání.

Zdeněk Kučera

Vzpomínka a poděkování

Sestra Svatava Kociánová zesnula 1. září t. r., krátce po dovršení svých 85 let. Až do konce plodného života byla živou a věrnou ovečkou své milované církve. Naše sesterské přátelství se zrodilo na počátku padesátých let, kdy bratr duchovní Luděk Kocián působil ve Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové. Tehdy se začínala moje horlivá činnost v Jednotě mládeže, pro níž moji rodiče neměli pochopení. V rodině Kociánových jsem nacházela své zázemí, určitý azyl i podporu. Zůstali jsme ve spojení i při službě na vinici Páně i nadále, po všechna další léta. Bratr farář působil v Náchodě, kde zesnul. S jeho ovdovělou ženou naše přátelské spojení trvalo, i když jen v písemné podobě. Ještě jed-

nou jsme se osobně setkaly nedávno při jejím léčebném pobytu v Havlíčkově Brodě. Jako maminka zanechává svým dcerám Blance a Alence odkaz upřímné a živé víry. Měla i mnoho přátel v řadách církve i mezi svými vrstevníky. Připomínám si s vděčností za celoživotní přátelství někdejší slova dr. Rutrleho: Přátelství v církvi má svoje vzácné poslání. Poslední rozloučení široké rodiny, sboru i přátel se uskutečnilo v náchodském Husově sboru 9. září. Jako odkaz a odevzdání do Boží vůle je verš na smutečním oznámení: "Svého ducha kladu do tvých rukou, vykoupíš mě, Hospodine, Bože věrný." Žalm 31,6

ZPRÁVY

Blahopřání k jubileu

Právě v těchto dnech oslaví sestra Zdena Šlázová své 60. narozeniny. Již spoustu let nezištně slouží jako předsedkyně rady starších náboženské obce v Žamberku. Její ruce nechybí téměř žádnou neděli při přípravách na bohoslužbu, večeri Páně, ale ani ve všední dny při starostlivé péči o budovu i zahradu našeho Husova sboru. Za obětavou službu jí děkují a do dalších let přejí pevné zdraví a hojnost Božho požehnání členové náboženské obce Žamberk.

(no)

Slavnostní bohoslužby

U příležitosti 80. výročí otevření Husova sboru v Brně na Botanické zve všechny na slavnostní bohoslužby dne 3. října v 17 h za účasti bratra patriarchy Tomáše Butty a brněnského biskupa Petra Šandery. Od tohoto data je ve sboru instalována výstava o historii sboru, která potrvá do konce října. V neděli 4. října v 18 h se koná pásmo "hudby a slova", které doplňuje tuto výstavu.

(pn)

Píseň o domově

Možnost vychutnat si nevědní kulturní zážitky budou mít ti, kteří 19. října přijdou do Sboru Páně na Vážného ulici 6 v Brně-Rečkovicih, kde v 19 hodin bude uveden pořad Píseň o domově, který je věnován výročí Bohuslava Martinů.

Kompozici pro sólovou violu na motivy skladeb Bohuslava Martinů zkomponoval Jaroslav Krček, na violu hraje Ladislav Kyselák.

Vzpomínky Miloslava Bureše na skladatele Bohuslava Martinů přednese Alfred Střejček. Rezervace na tel. č. 776 032 149.

(no)

Přednáška v Brně

Na téma Člověk jako Boží obraz v teologii Dumitru Staniloae přednáší doc. Ivana Noble, Ph.D., vyučující systematické teologie na Ekumenickém institutu Evangelické teologické fakulty UK a filosofické teologie na International Baptist Theological Seminary v Praze.

Přednáška se koná dne 17. října od 8.30 hodin ve vzdělávacím středisku naší církve v Brně, Lipová 26, v rámci vzdělávacího programu "Společně po cestách víry".

(dr)

My jsme to nevzdali

Městská výstavní expozice "My jsme to nevzdali" s podtitulem "Příběhy 20. století" bude na několika pražských náměstích paralelně probíhat od 27. října do 27. listopadu. Výstava netradičním způsobem připomene dvacáté výročí pádu železné opony. Jednotlivé expozice budou návštěvníky provázet celým dvacátým stoletím (2. světová válka, domácí a zahraniční odboj, šoa, politické procesy padesátých let, rok 1968, tzv. normalizace) až k pádu železné opony. Každé období bude prezentováno prostřednictvím pamětnických příběhů, fotografií a historických panelů.

Návštěvník výstavy se tak dozví nejenom životní osudy šedesáti statečných osobností naší historie, ale bude se moci seznámit i s jejich pohledem na události 17. listopadu 1989. Cestu od Hradčanského náměstí přes výstavní zastávky na Klárově, Kampě, u Národního divadla, na Jungmannově náměstí až po Václavské náměstí budou lemovat plakáty uvozující výstavu, páteří cesty se stanou samotné výstavní zastávky.

Mezi přibližně šedesáti prezentovanými osobnostmi se objeví i životní osudy bratra faráře Rostislava Valušky, předsedkyně rady starších v Rudné u Prahy Milušky Havlůjové a předsedy rady starších v Nymburce Viktora Boháče.

Za archiv pražské diecéze srdečně zve

Martin Jindra

Doteky – plochy poznání

Přijměte pozvání na 91. setkání komponovaného pořadu Doteky – plochy poznání, které se koná na naší faře v Liberci, nám. Českých bratří 35/2 dne 23. října:

* od 16.30 h - vernisáž výstavy "Jak se tvoří betlém". Autor Václav Plechatý

* od 18.00 h - talk show - host: Ludvík Hess, hudba - vokální sbor "Babí léto".

(sk)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 5. 10. – 20 h
Mozart, Bach, Vivaldi, Beethoven
Prague String Orchestra,
V. Vlna – hoboj,
A. Vondráčková – housle
* 6. 10. – 17 h
Bach, Händel, Dvořák
Y. Škvárová – mezzosoprán,
Jan Kalfus – varhany
* 7. 10. – 17 h
Bach, Händel, Vivaldi
M. Lopuchovský – flétna,
Josef Popelka – varhany
* 8. 10. – 17 h
Haydn, Vranický, Mozart
STRING TRIO PRAGA
* 9. 10. – 17 h
Bach, Händel, Mozart
Otomar Kvěch – varhany,
Václav Slivanský – flétna
* 9. 10. – 20 h
Bach, Vivaldi, Dvořák,
Beethoven
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezzosoprán
* 10. 10. – 17 h
Bach, Dvořák, Händel
Jiřina Pokorná – varhany,
Pavel Hůla – housle
* 10. 10. – 20 h
Bach, Vivaldi, Dvořák,
Beethoven
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezzosoprán
* 11. 10. – 17 h
Mozart, Händel, Franck
PRAGUE MOZART TRIO,
Y. Škvárová – mezzosoprán
* 11. 10. – 20 h
Bach, Orff, Charpentier
Prague Brass Ensemble,
Jan Kalfus – varhany

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

JEŽÍŠ PŘED PILÁTEM

V osmisměrce najdete slova z textu J 18,28-37.

K	D	O	I	J	P	T	R	M	S	E	Z
V	P	Š	C	R	A	I	T	A	K	Í	Ř
E	P	Á	Í	A	V	S	L	O	V	O	D
L	R	F	N	Y	D	H	C	Á	L	A	P
E	A	I	B	O	J	O	V	A	T	B	O
K	V	A	E	E	S	Č	R	T	R	O	P
N	D	K	Ž	I	D	É	A	Á	L	L	R
Ě	A	Í	U	Y	Š	D	N	S	N	A	A
Ž	Š	Í	L	M	Y	O	N	E	N	Ž	V
Í	V	T	S	V	O	L	Á	R	K	Ě	A

BOJOVAT
ČASNĚ
HLAS
JEŽÍŠ
KAIFÁŠ
KRÁLOVSTVÍ
NÁROD

PALÁC
PILÁT
POPRAVA
PRAVDA
RÁNO
ŘÍKAT
SLOVO

SLUŽEBNÍCI
SMRT
VELEKNĚŽÍ
VINA
VYDAT
ŽALOBA
ŽIDÉ

(Řešení z minulého čísla: Jen blázen si hromadí poklady na zemi.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – ŘÍJEN

5. 10. 1944 - Československá samostatná obrněná brigáda zahájila obléhání německé posádky v přístavu Dunkerque v Calaiské úžině.

5. 10. 1949 - Zemřel v Londýně Jaromír Krejcar (* 25. 7. 1895 v Hundsheimu v Rakousku) - architekt, který mj. získal dvakrát velkou cenu a zlatou medaili na světové výstavě v Paříži (1937), pro kterou navrhl podobu československého pavilónu. Patřil ke hlavním představitelům meziválečné avantgardy. K. Teige jej označil za iniciátora a předního zástupce nového hnutí československé architektury. Přinesl nové řešení v dispozici obytných, ale především obchodních objektů. K nejvýznamnějším stavbám patří projekt obchodního domu *Olympic* ve Spálené ulici (1923-26), který se stal téměř závazným typem i pro další architektky. *Vila V. Vančury* na Zbraslavi z let 1923-24 přinesla s krajní důsledností oddělení části provozní (obrácené do svahu) a obytné, obrácené do široké vyhlídky vltavského údolí a na jih. Vedle *Gibiana rodinného domu* v Bubenči (1927-29) navrhl Krejcar i další pražské vily, v nichž přináší funkcionalistický typ dispozice s velkou obytnou halou, často prostorově spojenou (posuvnými příčkami) s pracovní a jídelnou, po straně otevřenou do zahrady. Krejcar sám tento typ nazval "volným prostorem" (později také označeným jako "vitrina"). K dalším významným Krejcarovým projektům patří *Léčebný dům v Trenčianských Teplicích* (1929-32).

6. 10. 1419 - Přední čeští páni uzavřeli s královnou Žofií spolek na obranu "práva a řádu zemského", k němuž přistoupi i Staré Město pražské. Spolek měl usilovat o zachování pokoje v zemi až do příjezdu krále Zikmunda.

6. 10. 1879 - Ve Vídni došlo ke koncentraci tří proudů české státoprávní opozice a jejich spojení s moravskými politiky v jednotném tzv. Českém klubu na říšské radě (šlo o 34 poslanců z řad mladočechů a staročechů, 10 poslanců z řad české konzervativní šlechty a 10 českých poslanců z Moravy); předsedou klubu byl zvolen F. L. Rieger, místopředsedy J. Lobkovic a brněnský advokát F. Šrom.

7. 10. 1879 - Všichni čeští poslanci se dostavili na zahájení říšské rady do Vídně, což znamenalo konec pasivní rezistence (po 16 letech); následujícího dne vyslechli v Hofburgu zahajovací trůnní řeč císaře Františka Josefa I. 9. října podalo 43 poslanců z Království českého tzv. státoprávní ohrazení; s obdobným prohlášením vystoupil společně s dalšími čtyřmi aristokraty K. Schwarzenberk v panské sněmovně. Prohlášení uznávalo existující politické poměry a současně zdůraznilo setrvání na programu českého historického práva. Toto "ohrazení" potom poslanci opakovali při zahájení každého volebního období až do sklonku zániku monarchie (naposledy 30. května 1917). Ve Vídni byla podepsána tajná smlouva mezi Rakousko-Uherskem a Německem, která představovala osu zahraniční politiky monarchie na další desetiletí. Znamenala konec politického seskupení "tří císařů" (1873). Dvojspolek byl rozšířen 20. května 1882 o Itálii v tzv. trojspolek (oficiálně publikováno až 3. února 1888).

8. 10. 1619 - V Mnichově byla uzavřena tajná spojenecká smlouva mezi vůdcem katolické Ligy, vévodou Maxmiliánem Bavorským, a císařem Ferdinandem II.; Liga se zavázala poskytnout císaři značné vojsko (21 tisíc pěších a 4 tisíce jezdců). Již předtím se zavázal španělský král Filip III., že podnikne ze španělského Nizozemí diverzní útok proti Fridrichově Rýnské Falci a také papežská kurie přislíbila zdvojnásobit od jara 1620 svůj finanční příspěvek císaři.

8. 10. 1874 - Zemřel v Praze Vítězslav Hálek (* 5. 4. 1835 v Dolínku u Mělníka) - básník, prozaik, dramatik a žurnalista, jehož sbírky *Večerní písně* a *V přírodě* patří k základním kamenům české lyriky 19. století.

8. 10. 1899 - Zemřel v Praze Julius Eduard Mařák (* 21/29. 3. 1832 v Litomyšli) - slavný malíř krajinář, který se mj. zúčastnil výzdoby Národního divadla a Národního muzea.

10. 10. 1864 - Narodil se v Jestřábí Lhotě u Kolína Josef Souček (+ 7. 6. 1938 v Praze) - evangelický teolog a duchovní, který byl iniciátorem spojení všech českých evangelických církví, k čemuž došlo v prosinci 1918 na sněmu, který vytvořil Českobratrskou církev evangelickou a J. Součka zvolil jejím prvním synodním seniorem (1918-32).

10. 10. 1924 - Bylo přijato sedm tzv. bankovních zákonů, které sloužily k sanaci bank; mnohé banky zaznamenaly v letech krize 1921-1923 značné ztráty, zkrachovaly tři velké banky - Moravskoslezská (1922), Pozemková a Bohemia (1923). Několik provinčních bank se sloučilo s velkými bankovními ústavami.

11. 10. 1414 - Jan Hus se svým doprovodem opustil hrad Krakovec a vydal se na cestu do Kostnice; v pozvání od císaře Zikmunda mu byla zaručena bezpečná cesta a pobyt v Kostnici, veřejné slyšení na koncilu a také svobodný a bezpečný návrat do vlasti. Přestože byl vybaven i řadou dalších ochranných a doporučujících písemností (od české šlechty i pražského arcibiskupa), ochranný glejt Zikmunda neměl.

11. 10. 1424 - Na počátku válečného tažení spojených husitských vojsk na Moravu zemřel u Přibyslavi Jan Žižka z Trocnova (* kolem roku 1360). Pochován byl v kostele sv. Ducha v Hradci Králové "při prvním pilíři v hlavní lodi po straně evangeliově". Později (snad) byly jeho ostatky přeneseny do kostela sv. Petra a Pavla v Čáslavi. Viz i str. 3.

11. 10. 1929 - Narodil se v Praze Luděk Hulán (+ 22. 2. 1979 v Praze) - jazzový hudebník, který mj. stál u zrodu poetické vinárny Viola.

(red)